

REFERAT Odense Byråd 2026-2029 d. 21-01-2026

Mødedato Onsdag d. 21. januar 2026 kl. 17:00

Mødested Byrådssalen, Odense Rådhus, Flakhaven 2, 1. sal, 5000 Odense C

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af forslag til Byrådets svar på Ankestyrelsens tilsynsudtalelse om Odense Kommunes	4
Opfølgning på initiativretssag om ophør af indkøb af turbokyllinger.....	6
Opstart af miljøvurdering for Odense Letbane Etape 2.....	11
Fordeling af udvalgsrammen for perioden 2026-2029.....	15
Udtalelse til Ankestyrelsen vedrørende ansattes anvendelse af billetter til X-Factor finalen 2025.....	18
Fordeling af valgstyrelser og valgstyrelsesformænd for perioden 2026-2029.....	24
Ændringer i udvalgsbesættelsen.....	28
Lukket: Køb af ejendomme Odense N.....	29
Lukket: Køb af ejendom i Odense SV.....	30

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-1-26

Sagsresumé

Godkendelse af dagsordenen til byrådets møde den 21. januar 2026.

Indstilling

Dagsorden fremsendes til godkendelse.

Beslutning

Godkendt.

Mødet hævet kl. 17.46.

Punkt 2: Godkendelse af forslag til Byrådets svar på Ankestyrelsens tilsynsudtalelse om Odense Kommunes udbud af kurser til egne ansatte, ansatte fra andre kommuner og til private

00.17.15-K00-1-20

Sagsresumé

Denne sag handler om byrådets svar på Ankestyrelsens tilsynsudtalelse om "Odense Kommunes udbud af kurser til egne ansatte, ansatte fra andre kommuner og til private".

Baggrunden er, at Foreningen Danske Fysioterapeuter den 23. juli 2020 henvendte sig til Ankestyrelsen om lovligheden af Odense Kommunes salg af kurser og supervision via kommunens hjemmeside i forbindelse med kommunens hjerneskaderådgivning. Ankestyrelsen bad den 21. august 2020 Odense Kommune om en udtalelse på baggrund af henvendelsen fra Danske Fysioterapeuter. Odense Kommunes Ældre- og Handicapforvaltning fremsendte høringssvar til Ankestyrelsen den 22. oktober 2020.

Den 30. oktober 2025 fremsendte Ankestyrelsen en tilsynsudtalelse, hvor de beskriver, at Hjerneskaderådgivningens virksomhed efter deres vurdering mest nærliggende ikke har hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne. De lægger i udtalelsen bl.a. vægt på oplysninger fra Hjerneskaderådgivningens hjemmeside, hvor det fremgår, at kurser tilrettelægges individuelt, og at Odense Kommune i høringssvar ikke har godtgjort, at der alene er tale om biproduktion fra produktion til eget forbrug eller overkapacitet, som vil være indenfor kommunalfuldmagtsreglerne.

Ældre- og Handicapforvaltningens forslag til byrådets svar på Ankestyrelsens tilsynsudtalelse er, som følger:

"Odense Kommune tager Ankestyrelsens udtalelse af 30. oktober 2025 til efterretning.

Ældre- og Handicapforvaltningen, hvori Hjerneskaderådgivningen organisatorisk er placeret, gennemgår Hjerneskaderådgivningens praksis for kursusvirksomhed, så det fremadrettet sikres, at der alene produceres kurser til kommunens egne medarbejdere/institutioner jfr. kommunalfuldmagtsreglerne og evt. til andre offentlige myndigheder jfr. opgaveudførelsesloven.

Salg af kurser til private vil alene ske af evt. ledige pladser på førnævnte kurser, og salg af evt. ledige pladser vil alene ske til markedspris, så der ikke er tvivl om hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne.

Odense Kommune har tilrettet Hjerneskaderådgivningens hjemmeside, så det fremover er tydeligt, at der ikke sælges kurser udenfor kommunalfuldmagtsreglerne til private".

Sagsfremstillingen indeholder en kort beskrivelse af Hjerneskaderådgivningen.

Effekt

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Indstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at Ankestyrelsens tilsynsudtalelse besvares som angivet i sagsresumeeet.

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Roya Moore deltog ikke i punktets behandling.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Hjerneskadecentret, som Hjerneskaderådgivningen er en del af, er organisatorisk en del af Odense Kommune og blev overdraget fra amtskommunen til Odense Kommune i forbindelse med kommunalreformen i 2007.

Der er på området en såkaldt entreprenøraftale mellem Odense Kommune og fem andre kommuner, således at Odense Kommune driver Hjerneskaderådgivningen på vegne af de kommuner, der er omfattet af aftalen. Ved overdragelsen af opgaven fra amtskommunen til Odense Kommune i 2007 var der ti kommuner omfattet af leverandøraftalen. P.t. er der kun en kommune tilbage, der fortsat køber indsatser fra Hjerneskadecentret.

Hjerneskaderådgivningens formål er blandt andet at yde specialiseret rådgivning til henviste hjerneskadede pårørende samt fagpersoner, at medvirke til at koordinere forløbet fra sygehusudskrivelse til etablering i eget hjem eller anden foranstaltning, at skabe overblik over eksisterende tilbud og muligheder, samt at sikre optimale tilbud under hensyntagen til såvel brugerens ønsker og behov som til kommunens serviceniveau.

Hjerneskaderådgivningen har ud over kurser til kommunens eget personale og aftaler omfattet af entreprenøraftalerne, rådgivning til borgere og rådgivning til VISO, udbudt kurser til private, herunder selvejende institutioner mv. på samme måde, som mange andre kommuner og regioner har praksis for.

Flere andre kommuner og regioner har samme praksis for at udbyde kurser i neuropædagogik og socialpædagogisk rådgivning til andre kommuner og til private.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Ankestyrelsens tilsynsudtalelse

Punkt 3: Opfølgning på initiativretssag om ophør af indkøb af turbokyllinger

29.00.00-G01-122-25

Sagsresumé

Med denne sag skal byrådet træffe beslutning om at ophøre med indkøb af såkaldt turbokylling i Odense Kommune.

Den 22. januar 2025 fremsatte Byrådsgruppe B et initiativretsforslag om at ophøre med brugen af turbokyllinger. Byrådet besluttede at få belyst de konkrete muligheder for:

- At ophøre med brug af turbokyllinger i Odense Kommune.
- At Odense Kommune fremover kun indkøber kyllingekød, som har mindst 2 hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke.

På baggrund af denne beslutning er der udarbejdet en analyse, som belyser de økonomiske, praktiske og ernæringsmæssige konsekvenser ved en omlægning af indkøb. Analysen viser, at en overgang til kyllingekød med dyrevelfærdsmærke kræver minimum seks måneders omstilling hos producenterne og vil medføre en merudgift på ca. 410.128 kr. årligt (svarende til 34 %) ved krav om ét hjerte og en merudgift på ca. 997.384 kr. årligt (svarende til 75 %) ved krav om to hjerter.

Analysen peger på to modeller for implementering:

1. Hurtig implementering: Omlægningen gennemføres hurtigst muligt inden for eksisterende kontrakter. Dette vil kræve ca. seks måneders omstilling hos leverandøren, men kan medføre højere priser og større usikkerhed om leveringssikkerhed.
2. Indarbejdelse i kommende fødevareudbud: Krav om dyrevelfærdsmærket kyllingekød indarbejdes i det næste fødevareudbud, som forventes at træde i kraft i december 2026/januar 2027.

Sundhedsforvaltningen anbefaler model 2, da indarbejdelse af kravene i det kommende udbud giver kommunen en stærkere forhandlingsposition og bedre mulighed for at opnå attraktive råvarepriser.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen samt By- og Kulturforvaltningen indstiller til de respektive udvalg, at byrådet:

1. Beslutter, at Odense Kommune ophører med brugen af turbokyllinger og fremover kun indkøber kyllingekød, der er mærket med minimum ét hjerte i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke.
2. Godkender, at beslutningen implementeres via det kommende fødevareudbud, således at kravene indarbejdes i det nye udbud, der forventes at træde i kraft i december 2026/januar 2027.

By- og Kulturudvalget:

Udvalgsmedlem Søren Freiesleben (Ø) stiller følgende ændringsforslag til indstillingspunkt 1 (ændringsforslag nr. 1):

"For at sikre bedre forhold for kyllinger og samtidig give dem adgang til beplantede friarealer foreslår Enhedslisten, at ”minimum ét hjerte i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke” i indstillingspunkt 1 ændres til ”tre hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke”."

Udvalgsmedlem Søren Freiesleben (Ø) stemmer for ændringsforslaget.

Rådmand Søren Windell (C) og udvalgsmedlemmerne Michael Eskamp Witek (A), Claus Skjoldborg Larsen (A), Araz Khan (I) og Nicolai Busch Bæhrenz (V) stemmer imod ændringsforslaget.

Ændringsforslag nr. 1 er dermed forkastet.

Udvalgsmedlemmerne Michael Eskamp Witek (A), Claus Skjoldborg Larsen (A) og Søren Freiesleben (Ø) stiller herefter følgende ændringsforslag til indstillingspunkt 1 (Ændringsforslag nr. 2):

"Byrådet beslutter, at Odense Kommune ophører med brugen af turbokyllinger og fremover kun indkøber kyllingekød, der er mærket med minimum to hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke."

Indstilling 1:

By- og Kulturudvalget anbefaler ændringsforslag nr. 2.

Udvalgsmedlem Araz Khan (I) stemmer i mod.

Indstilling 2:

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingens punkt 2.

Udvalgsmedlem Araz Khan (I) stemmer i mod med begrundelse om, at Dyrevelfærdsloven allerede overholdes.

Udvalgsmedlem Niclas Turan Kandemir (A) deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sundhedsudvalget:

Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre fremsætter følgende ændringsforslag til indstillingens pkt. 1:

Byrådet beslutter, at Odense Kommune ophører med brugen af turbokyllinger og fremover kun indkøber kyllingekød, der er mærket med minimum to hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke.

Sundhedsudvalget anbefaler ændringsforslaget.

Sundhedsudvalget anbefaler indstillingens pkt. 2.

Marlene Ambo-Rasmussen deltog ikke i punktets behandling.

Ældre- og Handicapudvalget:

S og SF fremsætter følgende ændringsforslag til indstillingens punkt 1:

Byrådet beslutter, at Odense Kommune ophører med brugen af turbokyllinger og fremover kun indkøber kyllingekød, der er mærket med minimum to hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke.

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler ændringsforslaget.

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingens punkt 2.

Beskæftigelses- og Socialudvalget:

Udvalgsmedlem Reza Javid (Ø) stiller følgende ændringsforslag:

"For at sikre bedre forhold for kyllinger og samtidig give dem adgang til beplantede friarealer foreslår Enhedslisten, at ”minimum ét hjerte i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke” i indstillingspunkt 1 ændres til ”tre hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke”. (ændringsforslag nr. 1)

Udvalgsmedlem Reza Javid (Ø) stemmer for ændringsforslaget.

Rådmand Claus Houden (V) og udvalgsmedlemmerne Mads Thomsen (A) og Sanne Skougaard Andersen (V) stemmer imod ændringsforslaget.

Ændringsforslag nr. 1 er dermed forkastet.

Udvalgsmedlemmerne Mads Thomsen (A) og Reza Javid (Ø) stiller derefter følgende ændringsforslag:

"Byrådet beslutter, at Odense Kommune ophører med brugen af turbokyllinger og fremover kun indkøber kyllingekød, der er mærket med minimum to hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke." (ændringsforslag nr. 2)

Indstilling 1:

Beskæftigelses- og Socialudvalget anbefaler ændringsforslag nr. 2.

Indstilling 2:

Beskæftigelses- og Socialudvalget anbefaler indstillingens punkt 2.

Udvalgsmedlem Joachim Hoffmann-Petersen deltog ikke i mødet.

Børn- og Ungeudvalget:

Rådmand Susanne Crawley Larsen (B) og udvalgsmedlemmerne Mads Thomsen (A), Rasmus Ryrberg Høyer (A) og Anne-Mette Ebensgaard (A) stiller følgende ændringsforslag til indstillingspunkt 1:

"At Odense Kommune ophører med brugen af turbokyllinger og fremover kun indkøber kyllingekød, der er mærket med minimum TO hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke".

Børn- og Ungeudvalget anbefaler ændringsforslaget til indstillingspunkt 1.

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingspunkt 2.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Økonomiudvalget:

Udvalgsmedlem Reza Javid (Ø) stiller følgende ændringsforslag til indstillingspunkt 1 (ændringsforslag nr. 1):

"For at sikre bedre forhold for kyllinger og samtidig give dem adgang til beplantede friarealer foreslår Enhedslisten, at "minimum ét hjerte i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke" i indstillingspunkt 1 ændres til "tre hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke"."

Udvalgsmedlem Reza Javid (Ø) stemmer for ændringsforslag nr. 1.

Borgmester Peter Rahbæk Juel (A), rådmændene Lars Christian Lilleholt (V), Søren Windell (C), Brian Dybro (F), Tim Vermund (A) og Anne Skau Styrishave (B) samt udvalgsmedlemmerne Araz Khan (I) og Signe Vedersø Keldorff (O) stemmer imod ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 1 er dermed forkastet.

Borgmester Peter Rahbæk Juel (A), rådmændene Tim Vermund (A), Brian Dybro (F) og Anne Skau Styrishave (B) samt udvalgsmedlem Reza Javid (Ø) fremsætter herefter følgende ændringsforslag til indstillingspunkt 1 (ændringsforslag nr. 2):

"Byrådet beslutter, at Odense Kommune ophører med brugen af turbokyllinger og fremover kun indkøber kyllingekød, der er mærket med minimum to hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke."

Økonomiudvalget godkender ændringsforslag nr. 2.

Udvalgsmedlem Araz Khan stemmer imod.

Konklusion fra Økonomiudvalget:

Indstillingspunkt 1:

Økonomiudvalget anbefaler ændringsforslag nr. 2.

Udvalgsmedlem Araz Khan stemmer imod.

Indstillingspunkt 2:

Økonomiudvalget anbefaler indstillingspunkt 2.

Udvalgsmedlem Araz Khan stemmer imod med følgende begrundelse: "Dyrevelfærdsloven overholdes allerede".

Beslutning

Vedrørende indstillingspunkt 1

Byrådsgruppe Ø fremsætter følgende ændringsforslag:

"For at sikre bedre forhold for kyllinger og samtidig give dem adgang til beplantede friarealer foreslår Enhedslisten, at ”minimum ét hjerte i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke” i indstillingspunkt 1 ændres til ”tre hjerter i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke”."

Byrådsgruppe Ø stemmer for ændringsforslaget.

Byrådsgruppe A, B, C, F, I, O og V stemmer imod ændringsforslaget.

Ændringsforslaget fra byrådsgruppe Ø er dermed forkastet.

Byrådsgruppe I fremsætter følgende ændringsforslag:

"Byrådet beslutter, at Odense Kommune ophører med brugen af turbokyllinger og fremover kun indkøber kyllingekød, der er mærket med minimum ét hjerte i Det Statslige Dyrevelfærdsmærke. Byrådet beder indkøbsafdelingen i kommunen være opmærksom på, hvorvidt der kan stilles produktionskrav for at sikre bedst mulige forhold og samtidig konkurrence."

Byrådsgruppe I stemmer for ændringsforslaget.

Byrådsgruppe A, B, C, F, O, V og Ø stemmer imod ændringsforslaget.

Ændringsforslaget fra byrådsgruppe I er dermed forkastet.

Byrådet godkender Økonomiudvalgets indstilling vedrørende indstillingspunkt 1.

Byrådsgruppe I stemmer imod.

Vedrørende indstillingspunkt 2

Byrådet godkender Økonomiudvalgets indstilling.

Byrådsgruppe I stemmer imod med følgende begrundelse: "Dyrevelfærdsloven overholdes allerede".

Sagsfremstilling

Turbokyllinger er hurtigtvoksende kyllinger, typisk af racen Ross 308, som udgør størstedelen af den konventionelle kyllingeproduktion i Danmark. Produktionen har været genstand for kritik, blandt andet på grund af dyrevelfærdsmæssige omstændigheder, og flere kommuner har valgt at udfase brugen af turbokyllinger i deres offentlige indkøb.

Dyrevelfærdsmærket er en officiel mærkningsordning under Fødevarestyrelsen, der findes i tre niveauer (1, 2 og 3 hjerter). Hvert ekstra hjerte repræsenterer et højere niveau af dyrevelfærd, fx mere plads, adgang til grovfoder og udearealer. Kyllingekød, der er mærket med Dyrevelfærdsmærket – uanset antallet af hjerter – stammer ikke fra turbokyllinger.

På baggrund af byrådets beslutning har Sundhedsforvaltningen udarbejdet en analyse, der belyser de økonomiske, praktiske og ernæringsmæssige konsekvenser ved en omlægning af kommunens indkøb af kyllingekød. Analysen omfatter både scenarier med krav om ét og to hjerter i Dyrevelfærdsmærket og bygger på data fra kommunens indkøbsaftaler og økologiregnskaber samt oplysninger fra leverandører og erfaringer fra andre kommuner. Udarbejdelsen af analysen har forudsat et tæt samarbejde på tværs af flere forvaltninger samt inddragelse af kommunens leverandør.

Analysen viser, at størstedelen af det kyllingekød, der i dag indkøbes via kommunens aftaler, stammer fra turbokyllinger. I Sundhedsforvaltningen, som står for den største andel af indkøbene, udgør turbokyllinger omkring 83 % af det samlede forbrug, mens kun ca. 12 % er mærket med Dyrevelfærdsmærket. Ernæringsmæssigt vurderes det, at en omlægning ikke vil have betydning for borgernes indtag, da der ikke findes dokumentation for, at opdrætsmetoden påvirker kødets ernæringsværdi.

Analysen peger på to modeller for implementering af et ophør med indkøb af turbokyllinger. Den ene model indebærer, at krav om dyrevelfærdsmærket kyllingekød indarbejdes i det kommende fødevarerudbud, som forventes at træde i kraft i december 2026 eller januar 2027. Den anden model er en hurtigere implementering, hvor omlægningen gennemføres inden for eksisterende kontrakter. Her vil det tage cirka seks måneder for leverandørerne at omstille sig, men denne løsning kan medføre højere priser. Borgmesterforvaltningen anbefaler, at evt. nye krav til dyrevelfærd indarbejdes i udbud og træder i kraft ved kontraktstart, da det vil give de bedste forudsætninger for at forhandle den billigste pris.

Økonomi

Denne sag har ikke bevillingsmæssige konsekvenser, men i fald det besluttes at indføre kvalitetskrav om 1-hjerte kyllingekød, vil det umiddelbart give en merudgift på ca. 0,4 mio. kr. samlet for Odense Kommune. Alternativt vil kvalitetskrav om 2-hjerte kyllingekød umiddelbart give en merudgift på ca. 1 mio. kr. samlet for Odense Kommune.

Udgiften til øget kvalitetskrav skal finansieres indenfor de relevante udvalgs egne rammer, da der ikke er mulighed for at øge egenbetalingen for borgere eller forældre.

Bilag

Analyse af turbokyllinger

Punkt 4: Opstart af miljøvurdering for Odense Letbane Etape 2

09.40.15-G01-1-25

Sagsresumé

Denne sag handler om godkendelse af, at miljøvurdering af projektet om udbygning af Odense Letbane (Odense Letbane Etape 2) igangsættes.

Et flertal i Odense Byråd blev i september 2024 enige om at realisere Letbanens Etape 2 til Seden via Vollsmose. Gennemførelsen af Letbanens Etape 2 forudsætter blandt andet, at projektet miljøvurderes og opnå tilladelse efter miljøvurderingsloven. Odense Letbane er bygherre og ansøger derfor kommunen om miljøvurdering. Klima- og Miljøforvaltningen er som miljøvurderingsmyndighed ansvarlig for processen, og Odense Byråd skal undervejs godkende væsentlige skridt i miljøvurderingsprocessen.

Første trin i miljøvurderingsprocessen er en indledende høring af offentligheden og de berørte myndigheder. Sagen forelægges byrådet igen, før miljøkonsekvensvurderingen og udkastet til tilladelse sendes i offentlig høring.

Med denne sag anbefaler Klima- og Miljøforvaltningen, at byrådet beslutter at igangsætte miljøvurderingsprocessen.

Sideløbende med forelæggelsen af sagen for udvalget behandles yderligere to sager vedrørende Letbanens Etape 2 i de relevante udvalg. By- og Kulturudvalget forelægges en sag om planarbejdet for Odense Letbane Etape 2, og Klima- og Miljøudvalget, By- og Kulturudvalget samt Økonomiudvalget orienteres om placeringen af letbanestationerne.

Effekt

En storby i vækst

Letbanen forventes at styrke byens sammenhæng og tiltrækningskraft ved at skabe bedre mobilitet samt grundlag for vækst.

Byudvikling med kvalitet

Letbanen forventes at fungere som en drivkraft for byudvikling omkring stationerne og understøtte fortætning og liv i byen.

En klima- og miljøvenlig storby

Miljøvurderingen af projektet vil belyse projektets klima- og miljømæssige konsekvenser, og vil kunne bidrage til at begrænse eventuelle negative konsekvenser.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at miljøvurderingen af Odense Letbane Etape 2 sættes i gang.

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Abdirashid Abdi deltog ikke i mødet.

Beslutning

Godkendt.

Byrådsgruppe I og O undlader at stemme.

Sagsfremstilling

Odense Letbane har ansøgt om, at der gennemføres en miljøvurdering af projektet om udbygning af Odense Letbane (Odense Letbane etape 2). Med denne sag ønskes en beslutning om at igangsætte miljøvurderingsprocessen.

Forvaltningen anbefaler, at processen sættes i gang.

Kompetencen til at igangsætte processen i sagen ligger hos Odense Byråd, da der er tale om en større sag, jf. Klima- og Miljøudvalgets kompetencefordelingsplan.

Baggrund om Letbanens Etape 2

I 2019 iværksatte byrådet en række forberedelser for Letbanens Etape 2. Efterfølgende blev der udarbejdet et skitseprojekt og gennemført undersøgelser, herunder en miljøvurdering af projektet. Miljøkonsekvensvurderingen var i offentlig høring i 2021, hvorefter processen blev sat i bero.

Odense Letbane ønsker, at der gennemføres en ny miljøvurdering af det opdaterede projekt for etape 2.

Projektet forudsætter derudover blandt andet, at der udarbejdes en ny lokalplan og et kommuneplantillæg efter planlovens regler. Disse planer skal miljøvurderes i henhold til miljøvurderingsloven, og miljøvurderingerne for plangrundlaget vil blive koordineret i en fælles proces med miljøvurderingen af projektet.

Beskrivelse af projektet

Letbanens Etape 2 omfatter anlæg af to nye strækninger, der supplerer den eksisterende letbane. Den ene går fra Seden via Vollsrose til Korsløkke, og den anden fra krydset mellem Vestre Stationsvej og Vesterbro til Sukkerkogeriet. Der skal anlægges nye spor, stationer, ombygges veje og opsættes forskelligt udstyr til letbanen.

Desuden omfatter projektet et nyt koncept for driften af det samlede letbanesystem, hvor den eksisterende linje 1 udbygges med en ny linje 2 fra Seden via bymidten til Sukkerkogeriet, samt eventuelt en ny linje 3 fra Seden til Hjalles station.

I forbindelse med projektet undersøges også mulige tilkøb, det vil sige ekstra anlægsarbejder til indpasning af letbanen i byen. Der er endnu ikke taget politisk stilling til, hvilke konkrete tilkøb der skal indgå i projektet. Miljømæssige konsekvenser af de tilkøb, der ikke fravælges, vil indgå i miljøvurderingen af projektet.

Forventede miljømæssige konsekvenser

COWI har foretaget en indledende vurdering af, hvilke miljømæssige påvirkninger der kan forventes i forbindelse med projektet. Det vurderes, at følgende påvirkninger især kan være væsentlige og derfor belyses i miljøkonsekvensrapporten:

- Trafik.
- Støj og vibrationer.
- Luftforurening og støv.
- Dyre- og planteliv – beskyttede arealer, arter og Natura 2000.
- Fredninger.
- Vand.
- Landskab, byrum og visuelle forhold.
- Kulturmiljø.
- Klima.
- Jordhåndtering.
- Befolkning og materielle goder.
- Affald og ressourcer.
- Projektets sårbarhed.
- Kumulative forhold.

De forventede miljømæssige påvirkninger er nærmere beskrevet i det vedlagte materiale.

Vurdering efter miljøvurderingsloven

Klima- og Miljøforvaltningen vurderer, at projektet er omfattet af flere punkter på miljøvurderingslovens bilag 2, som angiver projektyper, der kan kræve en miljøvurdering. Odense Letbane har i overensstemmelse med miljøvurderingsloven anmodet om, at der igangsættes en frivillig miljøvurdering af projektet.

Odense Kommune (Klima- og Miljøforvaltningen) er miljøvurderingsmyndighed og har ansvaret for den overordnede proces samt for, at miljøvurderingen lever op til lovens krav og kvalitet.

Miljøvurderingsprocessen

Miljøvurderingsprocessen består af faste trin fra opstart til endelig meddelelse af tilladelsen. De enkelte trin gennemgås nedenfor.

Byrådet træffer undervejs beslutning tre gange - dels før 1. offentlighedsfase (denne sag), senere inden 2. offentlighedsfase og til sidst beslutter byrådet, om der kan meddeles tilladelse til projektet.

1. Første offentlighedsfase

Processen starter med en høring af offentligheden og berørte myndigheder. Formålet er at indsamle idéer til emner, der skal belyses i miljøkonsekvensrapporten, samt forslag til eventuelle justeringer af projektet.

2. Afgrænsningsudtalelse

På baggrund af høringen udarbejder forvaltningen en afgrænsningsudtalelse til bygherren. Den fastlægger, hvilke miljøforhold rapporten skal omfatte.

3. Udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport

Bygherren udarbejder rapporten med beskrivelse af projektets forventede miljøpåvirkning samt forslag til tiltag, der kan reducere projektets eventuelle væsentlige negative konsekvenser.

4. Gennemgang i forvaltningen og udkast til tilladelse

Forvaltningen vurderer rapporten og sikrer, at den opfylder kravene i miljøvurderingsloven. Samtidig udarbejdes et udkast til tilladelsen.

5. Anden offentlighedsfase

Miljøkonsekvensrapporten og tilladelsesudkastet forelægges byrådet til godkendelse, inden materialet sendes i offentlig høring. Efter høringen indarbejdes bemærkninger i tilladelsen.

6. Endelig politisk beslutning om tilladelse

Sagen forelægges byrådet til beslutning om, hvorvidt der kan meddeles tilladelse til projektet.

Byrådets handlemuligheder i sagen

Odense Byråd kan:

- Vælge at sætte miljøvurderingsprocessen i gang.
- Vælge at komme med forslag til undersøgelser, som bør indgå i miljøkonsekvensrapporten.
- Vælge ikke at sætte VVM-processen i gang. Dermed kan projektet enten forsinkes eller ikke gennemføres.

Klima- og Miljøforvaltningens anbefaling

Ud fra de oplysninger bygherre har stillet til rådighed, anbefaler Klima- og Miljøforvaltningen, at miljøvurderingsprocessen sættes i gang. Processen skal sikre, at alle væsentlige miljøpåvirkninger af projektet bliver belyst, og at der om nødvendigt stilles krav om afhjælpende tiltag.

Økonomi

Miljøvurderingen har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

OL2-CW-ENV-TN-20002_Forhøringsnotat

OL2-CW-ENV-TN-20001 Anmodning om MKV

Punkt 5: Fordeling af udvalgsrammen for perioden 2026-2029

00.22.00-A26-2-25

Sagsresumé

Ifølge vederlagsreglerne skal det nyvalgte byråd tage stilling til fordelingen af den såkaldte udvalgsramme, der fastlægger rammen for fordeling af vederlag for at sidde i de stående udvalg samt enkelte andre udvalg. Byrådet skal ligeledes tage stilling til eventuelle vederlag til viceborgmestrene.

Byrådet skal med denne sag tage stilling til fordelingen af de udvalgsvederlag mv., der er omfattet af den såkaldte udvalgsramme, der beregnes som en procentdel af borgmesterens vederlag. Byrådet skal endvidere tage stilling til vederlæggelse af viceborgmestrene.

Der er tale om såkaldte pligtmæssige vederlag. Det vil sige, at man ikke kan frasige sig at modtage de pågældende vederlag.

De satser, der nævnes i sagsfremstillingen, reguleres hvert år den 1. april. De nævnte satser er således senest fastsat den 1. april 2025 og reguleres igen den 1. april 2026.

Fordelingen af udvalgsrammen samt vederlag til viceborgmestrene er de eneste vederlag byrådet kan tage stilling til. Øvrige vederlag, herunder de faste vederlag til byrådsmedlemmerne samt vederlag til borgmester og rådmænd, er udtømmende reguleret i bekendtgørelse om vederlag, diæter, pension mv. for varetagelsen af kommunale hverv (vederlagsbekendtgørelsen).

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender:

1. Fordelingen af udvalgsrammen som beskrevet i sagsfremstillingen for valgperioden 2026-2029.
2. Der ydes som hidtil et vederlag til 1. viceborgmesteren svarende til 8 % af borgmesterens vederlag for valgperioden 2026-2029.

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Fast vederlag

Almindelige byrådsmedlemmer modtager et fast vederlag for deres byrådshverv.

Borgmester og rådmænd modtager et særligt fast vederlag for deres rolle som øverste administrative ledere af deres respektive forvaltning og dermed som fuldtidspolitikere.

De faste vederlag reguleres hvert år den 1. april og er fastlagt i vederlagsbekendtgørelsen.

De faste vederlag, herunder borgmester og rådmænds ret til pension og eftervederlag er udtømmende reguleret i vederlagsbekendtgørelsen, og byrådet har derfor ikke mulighed for at ændre i dette vederlag.

Byrådet har imidlertid mulighed for at fastsætte og fordele et udvalgsvederlag inden for den såkaldte udvalgsramme samt vederlag til viceborgmestrene, jf. umiddelbart nedenfor.

Fordeling af udvalgsrammen

Det følger af vederlagsbekendtgørelsen, at vederlag til byrådsmedlemmer for at sidde i Økonomiudvalget og de stående udvalg (udvalgsvederlag) samt vederlag til formand og næstformand for tvangsfjernelsesudvalget, formanden for folkeoplysningsudvalget samt vederlag til formand og næstformand for et rådgivende udvalg nedsat efter styrelseslovens § 17, stk. 4, pr. 1. januar 2026 tilsammen ikke må udgøre mere end 215 % af borgmesterens vederlag - den såkaldte udvalgsramme.

Det følger endvidere af vederlagsbekendtgørelsen, at byrådet træffer beslutning om fordeling af vederlag, der er omfattet af udvalgsrammen. Fordelingen skal foretages forud for og med virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen. Et nyvalgt byråd kan dog i første kvartal af funktionsperioden træffe beslutning herom med virkning fra den 1. i måneden efter beslutningens vedtagelse.

Fordelingen kan i øvrigt ændres i løbet af regnskabsåret, hvis der foretages ændringer i udvalgsstrukturen.

Med udgangspunkt i den nuværende fordeling, hvor udvalgsrammen udnyttes fuldt ud, indstiller Borgmesterforvaltningen, at byrådet godkender nedenstående fordeling af udvalgsrammen.

Den samlede udvalgsramme udgør i alt 2.976.703,38 kr. svarende til 215% af borgmesterens vederlag.

Nedenstående beløb er omfattet af udvalgsrammen og fremgår i overensstemmelse med vederlagsbekendtgørelsen af kommunens styrelsesvedtægt. En ændring af disse beløb kræver således tilsvarende en ændring af Odense Kommunes styrelsesvedtægt.

- Formanden for tvangsfjernelsesudvalget oppebærer, jf. Odense Kommunes styrelsesvedtægt, et årligt vederlag på 17 % af borgmesterens vederlag svarende til 235.367,24 kr.
- Næstformanden for tvangsfjernelsesudvalget oppebærer, jf. Odense Kommunes styrelsesvedtægt, et årligt vederlag på 7,6 % af borgmesterens vederlag svarende til 105.825,27 kr.
- Formanden for Folkeoplysningsudvalget oppebærer, jf. Odense Kommunes styrelsesvedtægt, 2% af borgmesterens vederlag, dog således, at der ikke ydes vederlag til formanden, såfremt formanden udgøres af rådmanden for området. Borgmesterforvaltningen forudsætter, at formanden udgøres af rådmanden for By- og Kulturudvalget.

Efter fradrag af ovenstående beløb er der 2.635.510,87 kr. i restbeløb til de almindelige udvalgsvederlag for medlemskab af Økonomiudvalget og de stående udvalg.

Udvalgsvederlaget er ifølge Odense Kommunes styrelsesvedtægt det samme i alle udvalg, og derfor skal restbeløbet fordeles på de 29 udvalgsmedlemmer, idet borgmesteren og rådmændene ikke besætter en almindelig udvalgsplads. I den foregående valgperiode skulle beløbet fordeles på 30 udvalgsmedlemmer.

Der er i Odense Kommune tradition for at udvalgsrammen udnyttes fuldt ud.

Det indstilles i overensstemmelse hermed, at det årlige udvalgsvederlag fastsættes til 90.879,69 kr.

Borgmester og rådmænd modtager ikke yderligere vederlag end det fuldtidsvederlag, de oppebærer som henholdsvis borgmester og rådmænd.

Vederlag til 1. viceborgmester

Det følger endvidere af vederlagsbekendtgørelsen, at byrådet forud for og med virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen kan træffe beslutning om, at byrådets næstformand (viceborgmesteren) skal oppebære et vederlag på indtil 10 % af borgmesterens vederlag. Et nyvalgt byråd kan dog i første kvartal af funktionsperioden træffe beslutning herom med virkning fra den 1. i måneden efter beslutningens vedtagelse. Er der, som i Odense Kommune, valgt flere næstformænd for byrådet, kan byrådets beslutning omfatte 1. og 2. viceborgmester, der tilsammen kan tillægges vederlag på indtil 10 % af borgmesterens vederlag.

Vederlag til viceborgmestre indgår ikke i udvalgsrammen.

På mødet den 25. januar 2017 traf byrådet beslutning om, at 1. viceborgmesteren skulle oppebære et vederlag svarende til 8 % af borgmesterens vederlag. Dette er ikke ændret siden.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at der også i denne valgperiode ydes et vederlag til 1. viceborgmesteren på 8 % af borgmesterens vederlag.

Økonomi

Udgifter til vederlæggelse af byrådets medlemmer afholdes inden for det eksisterende budget til byråd og valg på styringsområdet Service under Økonomiudvalget.

Punkt 6: Udtalelse til Ankestyrelsen vedrørende ansattes anvendelse af billetter til X-Factor finalen 2025

00.22.00-P21-18-25

Sagsresumé

Ankestyrelsen har ved brev af 3. november 2025 bedt Odense Byråd om at tage stilling til oplysningerne i henvendelse 23. juni 2025 fra byrådsmedlem Reza Javid.

Det fremgår af henvendelsen, at Reza Javid anmoder Ankestyrelsen om at vurdere, om gældende regler og principper er blevet overholdt i forbindelse med, at otte politikere og embedsmænd i Odense Kommune er blevet inviteret af Odense Sport & Event til middag samt efterfølgende overværelse af X Factor-finalen i en periode, hvor Odense Kommune og Odense Sport & Event var i forhandlinger om en større økonomisk aftale om renovering af Odense Stadion, som kort efter blev offentliggjort.

Ankestyrelsen har alene bedt Odense Byråd om at tage stilling til embedsmændenes deltagelse i ovennævnte arrangement.

Borgmesterforvaltningen har i den forbindelse udarbejdet et udkast til svar til Ankestyrelsen.

Der skal med denne sag tages stilling til besvarelsen til Ankestyrelsen.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender, at Ankestyrelsen besvares som angivet i sagsfremstillingen.

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Udvalgsmedlem Reza Javid (Ø) undlader at stemme.

Beslutning

Godkendt.

Byrådsgruppe Ø undlader at stemme.

Sagsfremstilling

På baggrund af Ankestyrelsens brev af 3. november 2025, hvori byrådet anmodes om en redegørelse for ansattes anvendelse af billetter til X-Factor finalen 2025 indstiller Borgmesterforvaltningen at Ankestyrelsen besvares således:

"A. Indledning

Ankestyrelsen har ved brev af 3. november 2025 bedt Odense Byråd om at tage stilling til oplysningerne i henvendelse 23. juni 2025 fra byrådsmedlem Reza Javid.

Det fremgår af henvendelsen, at Reza Javid anmoder Ankestyrelsen om at vurdere, om gældende regler og principper er blevet overholdt i forbindelse med, at otte politikere og embedsmænd i Odense Kommune er blevet inviteret af Odense Sport & Event til middag samt efterfølgende overværelse af X Factor-finalen i en periode, hvor Odense Kommune og Odense Sport & Event var i forhandlinger om en større økonomisk aftale om renovering af Odense Stadion, som kort efter blev offentliggjort.

Ankestyrelsen har alene bedt Odense Byråd om at tage stilling til embedsmændenes deltagelse i ovennævnte arrangement.

Nedenfor redegøres der for sagens faktiske omstændigheder, ligesom der redegøres nærmere for sagens retlige grundlag og Odense Kommunes juridiske vurdering af sagen.

B. Konklusion

Det er Odense Kommunes vurdering, at det var berettiget for de pågældende embedsmænd at modtage og gøre brug af invitation om deltagelse i X Factor-finalen med tilhørende middag.

Odense Kommune har herved lagt vægt på følgende:

- At de ansattes deltagelse tjente såvel et fagligt som et repræsentativt formål.
- At X Factor-finalen er et bredt anlagt og offentligt kendt arrangement, der ikke er målrettet den enkelte ansatte eller Odense Kommune som sådan.
- At arrangementet ligger inden for de deltagendes fagområde og deltagelsen er konkret begrundet.
- At arrangementet med en samlet værdi på 848 kr. pr. person ikke udgør et sådant særligt omfattende eller eksklusivt arrangement, at de pågældende embedsmænd ikke kunne deltage.
- At Odense Kommune har ydet et økonomisk tilskud til arrangementet, hvorfor Odense Kommune med sin deltagelse havde mulighed for at evaluere eventen og samarbejdet med arrangørerne, drøfte potentielle fremtidige muligheder og perspektiver for lignende arrangementer i Odense samt at netværke med de aktører, der er involveret i byens eventmiljø.
- At det var vigtigt for Odense Kommune at være til stede ved X Factor-finalen, da kommunen sammen med Odense Sport & Event har medvirket til at tiltrække arrangementet.
- At deltagelsen i arrangementet alene er begrundet i Odense Kommunes samarbejde med Odense Sport & Event om at tiltrække X Factor-finalen til Odense. Der er således ingen sammenhæng med det arbejde, der er igangsat omkring renoveringen af Odense Stadion.

C. Sagens faktiske omstændigheder

1. Odense Kommunes engagement i X Factor-finalen

I september 2024 blev Odense Kommune og Odense Sport & Event kontaktet af TV2 og produktionsselskabet BLU med en forespørgsel om at bringe X Factor-finalen til Odense i 2025.

Odense Sport & Event spillede en central rolle i at tiltrække eventen til Odense. Ud over at afholde afklarende møder med TV2 sammen med Odense Kommune, indgik Odense Sport & Event en selvstændig aftale med TV2 om at levere en række ydelser og stillede faciliteter til rådighed.

Odense Sport & Event ejer Odense Congress Center, hvor finalen blev afholdt, og deres engagement og ressourcer var afgørende for, at kommunen og Odense Sport & Event i fællesskab kunne tiltrække X Factor til byen.

Dertil forhandlede Odense Kommune med TV2 om vilkår for et økonomisk tilskud til eventen.

2. Odense Kommunes forhandling med Odense Sport & Event om renovering af Odense Stadion

Odense Kommune har siden budgetforlig 2021 undersøgt muligheden for en renovering af Odense Stadion og byudvikling i Bolbro. En renovering af Odense Stadion tager bl.a. udgangspunkt i Divisionsforeningens Vision 2028, som indeholder en række krav gældende fra sæsonen 2028/2029 for stadion, hvor der skal spilles superliga på.

I perioden fra 2021 frem til ultimo 2024 har Odense Kommune undersøgt og overordnet kvalificeret mulighederne for byudvikling i Bolbro samt fået kvalificeret indholdet af en renovering af stadion og økonomien hertil. Denne kvalificering indebærer naturligvis løbende dialog med den primære lejer af Odense Stadion, som var og er Odense Sport & Event.

Odense Kommune og Odense Sport & Event besluttede i starten af 2025 at nedsætte en arbejdsgruppe.

Arbejdsgruppens opgave var at udarbejde forslag til realiseringsmodeller for stadionrenoveringen.

Arbejdsgruppen har afholdt i alt 6 møder på følgende datoer:

- 18. februar 2025,
- 7. marts 2025,
- 21. marts 2025,

- 4. april 2025,
- 28. april 2025 og
- 1. maj 2025.

Herudover var der dialog om at færdiggøre den foreslåede realiseringsmodel og forelæggelse til politisk behandling.

Odense Kommune deltog i møderne som ejer og udlejer af Odense Stadion. Odense Kommune bærer som udlejer vedligeholdelses- og renoveringsforpligtelsen af Odense Stadion.

Odense Sport & Event deltog som ejere af Superligaklubben OB, der spiller på Odense Stadion. Odense Sport & Event er lejer af Odense Stadion. Derudover ejer Odense Sport & Event store dele af tribune A og har byggeretter på 2 af hjørnerne til stadion.

Uanset hvilke modeller, arbejdsgruppen måtte komme frem til, skulle en model endeligt vedtages politisk, førend der var indgået en aftale mellem parterne om realiseringen af stadionrenoveringen.

Følgende sager er således behandlet i udvalg og byråd vedrørende Odense Stadion:

- 4. juni 2025: Behandling i By- og Kulturudvalget af frigivelsessag af midler fra Budget 2021 – ”Idrætsbydel Bolbro – Odense Stadion en del af en attraktiv idrætsbydel”.
- 11. juni 2025: Behandling i Økonomiudvalget af frigivelsessag af midler fra Budget 2021 – ”Idrætsbydel Bolbro – Odense Stadion en del af en attraktiv idrætsbydel”.
- 18. juni 2025: Behandling i Odense Byråd af frigivelsessag af midler fra Budget 2021 – ”Idrætsbydel Bolbro – Odense Stadion en del af en attraktiv idrætsbydel”.

3. Invitation fra Odense Sport & Event til X Factor-finalen

I marts 2025 sendte Odense Sport & Event en invitation til medlemmerne af Økonomiudvalget samt relevante embedsmænd i Odense Kommune om at overvære X Factor-finalen d. 4. april 2025. Invitationen inkluderede et middagsarrangement med medlemmer af ejerkredsen og ledelsen i Odense Sport & Event.

Odense Sport & Event har oplyst, at markedsprisen for arrangementet var 848 kr. pr. person fordelt med 449 kr. for en billet til X Factor-finalen og 399 kr. for den tilhørende middag.

Følgende embedsmænd fra Odense Kommune deltog i arrangementet:

- Stadsdirektøren.
- En chefkonsulent i Borgmesterforvaltningen, Vækst & Turisme.
- En konsulent i Borgmesterforvaltningen, Vækst & Turisme.
- Afdelingschef i By- og Kulturforvaltningen, Kultur og Fritid.

Stadsdirektøren deltog som øverste chef for Borgmesterforvaltningen og dermed også som øverste chef for Vækst & Turisme, der sammen med Odense Sport & Event har medvirket i arbejdet med at tiltrække arrangementet til Odense.

Den indgåede tilskudsftale mellem Odense Kommune og TV2 til X Factor-finalen er ligeledes forhandlet på plads af Borgmesterforvaltningen, Vækst & Turisme.

Grundlaget for Vækst & Turismes deltagelse i X Factor-finalen samt tilhørende middag bygger på deres funktion som repræsentanter for Odense Kommune i embeds medfør. Deltagelsen sker som en del af kontorets arbejdsopgaver, da kommunen har ydet økonomisk tilskud til arrangementet. Det er dermed en forpligtelse og en nødvendighed for relevante medarbejdere at være til stede ved begivenheder, hvortil der er ydet et tilskud fra kommunen.

Formålet med deltagelsen var således blandt andet at kunne evaluere eventen og samarbejdet med arrangørerne, drøfte potentielle fremtidige muligheder og perspektiver for lignende arrangementer i Odense samt at netværke med de aktører, der er involveret i byens eventmiljø. Det er særligt relevant at kunne evaluere denne event, da det er første gang, den afholdes i Odense.

Samarbejdet mellem Odense Kommune og Odense Sport & Event har været afgørende for, at eventen kunne komme til byen, og evalueringen vil kunne bidrage til at sikre, at kommunen får det fulde udbytte af sine investeringer og fortsat kan udvikle sin position som vært og partner for store events.

Afdelingschef i By- og Kulturforvaltningen, Kultur og Fritid deltog som repræsentant for Odense Kommunes kulturområde. Formålet med kultur- og fritidschefens deltagelse var, udover den repræsentative del, tilsvarende at

overvære et arrangement af den pågældende størrelse med henblik på at evaluere eventen og samarbejdet med arrangørerne, drøfte potentielle fremtidige muligheder og perspektiver for lignende arrangementer i Odense samt at netværke med de aktører, der er involveret i byens eventmiljø.

D. Sagens retlige grundlag

Nedenstående redegørelse for sagens retlige grundlag bygger i det væsentlige på publikationen ”God adfærd i det offentlige” udgivet af Moderniseringsstyrelsen, KL og Danske Regioner samt praksis fra Folketingets Ombudsmand, herunder særligt udtalelserne 2015-4 og 2017-2, der begge omhandler Kulturministeriets gavepolitik.

1. Det almindelige udgangspunkt

Det klare udgangspunkt er, at offentligt ansatte ikke bør modtage gaver eller andre fordele fra borgere eller virksomheder i forbindelse med deres arbejde.

Der findes imidlertid nogle tilfælde, hvor det alligevel er berettiget for offentligt ansatte at tage imod invitationer til arrangementer og middage.

Nedenfor gennemgås de tilfælde, der er relevante for denne sag.

2. Deltagelse med et fagligt og repræsentativt formål

I ”God adfærd i det offentlige” fremgår følgende om deltagelse med et repræsentativt formål:

”Nogle offentligt ansatte oplever at blive inviteret til arrangementer, der udbydes af private virksomheder, hvor den offentligt ansattes deltagelse tjener et repræsentativt formål. Deltagelse vil i det tilfælde som udgangspunkt være uproblematisk.

Dette omfatter i almindelighed bredt anlagte og typisk offentligt kendte arrangementer som fx en virksomheds jubilæum eller et årsmøde i en interesseorganisation. Sådanne arrangementer er bl.a. kendetegnet ved, at de ikke er målrettet den enkelte offentligt ansatte eller vedkommendes arbejdsplads.

At offentligt ansatte kan deltage i sådanne arrangementer, gælder også, selv om arrangementet – eventuelt udelukkende – består i fx en frokost eller et kulturelt indslag. Det vil naturligvis være en forudsætning, at den ansatte har en stilling eller funktion, der indebærer mulighed for (og pligt til) at optræde på myndighedens vegne, og at deltagelsen har en reel arbejdsmæssig begrundelse.

Eksempel: En offentligt ansat, for hvem det er naturligt at repræsentere myndigheden udadtil, inviteres i repræsentativt øjemed til et åbent kulturelt arrangement med lettere bespisning i forbindelse med en privat virksomheds jubilæum.

Eksempel: En kreds af chefer og medarbejdere inviteres til en årligt tilbagevendende middag med en arbejdsgiver-, personale- eller anden interesseorganisation.

Invitationer af denne karakter kan normalt accepteres.

En offentligt ansat bør dog ikke deltage i arrangementer, der må karakteriseres som omfattende.

Eksempel: En offentligt ansat inviteres i repræsentativt øjemed til et eksklusivt arrangement med bespisning på en gourmetrestaurant i forbindelse med en privat virksomheds jubilæum.

Invitationer af denne karakter kan normalt ikke accepteres”

Moderniseringsstyrelsen har i en udtalelse til Folketingets Ombudsmand (i udtalelse 2017-2) desuden anført følgende om deltagelse med en repræsentativt formål:

”Offentligt ansatte kan for eksempel deltage i arrangementer, hvor den ansattes deltagelse tjener et repræsentativt formål. Det omfatter i almindelighed bredt anlagte og offentligt kendte arrangementer, som ikke er målrettet mod den enkelte ansatte eller vedkommendes arbejdsplads. Ved vurderingen af om den fordel deltagelsen i arrangementet kan siges at udgøre, samlet set er så omfattende, at den offentligt ansatte ikke kan deltage, må der lægges betydelig vægt på arrangementets karakter.”

Det fremgår af samme sag, at Kulturministeriet over for Folketingets Ombudsmand blandt andet har oplyst følgende:

” [...] man forventer, at medarbejderne i et vist omfang deltager i de kulturelle arrangementer, som de bliver inviteret til af eksterne parter. Både ud fra et fagligt formål – nødvendigheden af at holde sig opdateret inden for sit faglige arbejdsområde – og i visse tilfælde også ud fra et repræsentativt formål. Det sidste fordi der inden for visse dele af kulturområdet er tradition for, at medarbejdere fra ministeriet deltager i sådanne arrangementer.

Det er ministeriets opfattelse at også ”menige” medarbejdere i ministeriet – dvs. ikke kun medarbejdere i ledelses- eller direktionniveau – kan være repræsentanter for Kulturministeriet i sådanne sammenhænge. Ministeriet har på mødet forklaret, at disse medarbejdere også kan være kendte i dele af den kulturelle verden og modtager invitationer, som repræsentanter for ministeriet.”

Folketingets Ombudsmand finder ikke grundlag for at foretage sig yderligere i forhold til ovenstående i ministeriets politik, idet han blandt andet udtaler følgende:

”Jeg har navnlig lagt vægt på Kulturministeriets oplysninger i udtalelsen af 21. oktober 2015 om, at der fra kulturinstitutionernes side er en forventning om, at både ministeriets ledelse og medarbejdere følger med i og har et indgående kendskab til de aktiviteter, der foregår i kulturlivet. Jeg forstår endvidere, at der inden for visse dele af kulturområdet er en særlig tradition for, at ministeriets medarbejdere deltager i kulturelle begivenheder, som antages at udgøre ”et fagligt fundament for den samarbejdsrelation”, der er mellem ministeriet og den inviterende part.

I den forbindelse har jeg også noteret mig ministeriets tilkendegivelser – herunder i gavepolitikken – om at deltagelse med et fagligt formål forudsætter, at invitationen vedrører medarbejderens arbejdsområde, og at begivenheden bidrager til at vedligeholde medarbejderens nødvendige indsigt i det, der rører sig på vedkommendes arbejdsområde.

Særligt om deltagelse med et repræsentativt formål har jeg endvidere noteret mig, at deltagelsen ifølge gavepolitikken forudsætter, at arrangementet også enten ligger inden for den ansattes fagområde, eller i øvrigt – som jeg forstår det – er konkret begrundet, når det angår tilfælde, hvor den deltagende medarbejder er ansat i en tværgående enhed i ministeriet. Det repræsentative element vil således ”ikke kunne stå alene”, medmindre der er tale om den øverste ledelse.

Endelig har jeg bemærket, at gavepolitikken i alle tilfælde stiller krav om, at den ansattes chef godkender deltagelsen i arrangementet, ligesom deltagelsen er betinget af, at der ikke er tale om ekstraordinært dyre eller eksklusive middage i forlængelse af arrangementet. Jeg går ud fra, at gavepolitikken på dette punkt skal forstås i overensstemmelse med Moderniseringsstyrelsens notat fra 2010, hvor der bl.a. lægges vægt på, om fordelene alene ”repræsenterer en begrænset økonomisk værdi.”

3. Deltagelse med et tjenstligt formål

Om deltagelse med et tjenstligt formål fremgår følgende i udtalelsen 2017-2 fra Folketingets Ombudsmand:

”Her anførte Moderniseringsstyrelsen om den generelle politik i staten, at det normalt ikke bliver betragtet som en gave eller anden fordel, hvis offentligt ansattes deltagelse i et arrangement f.eks. skyldes, at de skal føre tilsyn med, at lovgivningen eller kontraktmæssige forpligtelser overholdes i forbindelse med arrangementet, eller hvis deltagelsen har til formål, at de relevante medarbejdere opnår erfaring med anvendelsesmulighederne for en myndigheds ejendomme – altså hvis der er et tjenstligt formål med deltagelsen.

Moderniseringsstyrelsen har gentaget dette synspunkt i sin udtalelse til mig af 6. november 2015 og samtidig henvist til, at det samme (tjenstlige) forhold må gøre sig gældende, hvis deltagelsen sker som et sagligt led i behandlingen af en konkret sag.

På linje med min tidligere udtalelse til Kulturministeriet fremgår det således også af Kulturministeriets gavepolitik af 30. maj 2016, at de ansatte kan benytte sig af invitationer og fribilletter mv., hvis deltagelsen er af tjenstlig karakter.

Jeg er enig i dette synspunkt”

E. Odense Kommunes juridiske vurdering

Det er Odense Kommunes vurdering, at de pågældende embedsmænds modtagelse af invitationen til X Factor-finalen med tilhørende spisning ligger inden for de retlige rammer, der er beskrevet i ”God adfærd i det offentlige” samt af Folketingets Ombudsmand, jf. ovenfor under pkt. D.

Det er således Odense Kommunes vurdering, at de ansattes deltagelse tjente såvel et fagligt som et repræsentativt formål.

Odense Kommune har herved lagt vægt på, at X Factor-finalen er et bredt anlagt og offentligt kendt arrangement, der ikke er målrettet den enkelte ansatte eller Odense Kommune som sådan. Arrangementet ligger inden for de deltagendes fagområde, og deltagelsen er konkret begrundet, jf. umiddelbart nedenfor.

Formålet med deltagelsen var dels at repræsentere Odense Kommune ved en event, som ikke tidligere har været afholdt i Odense, dels at kunne evaluere eventen og samarbejdet med arrangørerne efterfølgende, drøfte potentielle fremtidige muligheder og perspektiver for lignende arrangementer i Odense, samt at netværke med de aktører, der er involveret i byens eventmiljø.

Evalueringen vil kunne bidrage til at sikre, at kommunen får det fulde udbytte af sine investeringer og fortsat kan udvikle sin position som vært og partner for store events.

Det har således været vigtigt for Odense Kommune at være til stede ved X Factor-finalen, da kommunen sammen med Odense Sport & Event har medvirket til at tiltrække arrangementet til Odense, og da kommunen har ydet økonomisk tilskud til arrangementet.

Det er i øvrigt Odense Kommunes vurdering, at der ikke var tale om et sådant særligt omfattende eller eksklusivt arrangement, at de pågældende embedsmænd ikke kunne deltage.

Som nævnt ovenfor udgjorde billetprisen til selve finalen 449 kr., mens værdien af den tilhørende middag udgjorde 399 kr. Der er således tale om helt almindelige billetter til finalen uden særlige fordele, ligesom der ikke er tale om en middag af en karakter, der svarer til en middag på en gourmetrestaurant.

Som det fremgår af begrundelsen ovenfor, er deltagelsen i det pågældende arrangement alene begrundet i Odense Kommunes samarbejde med Odense Sport & Event om at tiltrække X Factor-finalen til Odense, og har således ingen sammenhæng med det arbejde, der var igangsat omkring renoveringen af Odense Stadion.

Odense Sport & Event er en væsentlig aktør på kultur- og fritidsområdet, og ejer af de væsentligste eventsteder i Odense. Odense Sport & Event er derfor helt naturligt en vigtig samarbejdspartner for Odense Kommune i mange sammenhænge, hvilket såvel X Factor-finalen og renovering af Odense Stadion er eksempler på.

Odense Stadion ejes således af Odense Kommune, og driften varetages af Fritid, Park og Vej, som er et af de kontorer, der hører under kultur- og fritidschefens ansvarsområde.

Arbejdet med Odense Stadion er således en naturlig del af kultur- og fritidschefens arbejde, hvorfor han har deltaget i arbejdsgruppen vedrørende Odense Stadion som beskrevet ovenfor under pkt. C.2. På samme måde som deltagelsen i X Factor-finalen er en naturlig del af kultur- og fritidschefens arbejde er arbejdet med Odense Stadion.

Som nævnt ovenfor under pkt. C.3. deltog kultur- og fritidschefen i X-Factor finalen som repræsentant for Odense Kommunes kulturområde. Formålet med kultur- og fritidschefens deltagelse var som nævnt, udover den repræsentative del, tilsvarende at overvære et arrangement af den pågældende størrelse med henblik på at evaluere eventen og samarbejdet med arrangørerne, drøfte potentielle fremtidige muligheder og perspektiver for lignende arrangementer i Odense samt at netværke med de aktører, der er involveret i byens eventmiljø.

Kultur- og fritidschefens deltagelse i forbindelse med X-Factor finalen har således ingen sammenhæng med arbejdet vedrørende Odense Stadion."

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 7: Fordeling af valgstyrere og valgstyrerformænd for perioden 2026-2029

84.00.00-A26-2-25

Sagsresumé

Borgmesterforvaltningen har til brug for afholdelse af valg i indeværende valgperiode beregnet en fordeling af antal valgstyrere og valgstyrerformænd mellem byrådets partier.

For så vidt angår almindelige valgtilforordnede indstiller Borgmesterforvaltningen i overensstemmelse med byrådets beslutning på mødet den 12. oktober 2022, at alle pladser som almindelige valgtilforordnede besættes af vælgere i kommunen, der melder sig via kommunens hjemmeside.

Byrådet skal med denne sag godkende fordelingen af valgstyrere, valgstyrerformænd og almindelige valgtilforordnede, ligesom byrådet skal godkende fastsættelse af diæter til disse.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender:

1. Fordelingen af valgstyrere, valgstyrerformænd og valgtilforordnede sker som beskrevet i sagsfremstillingen for indeværende valgperiode.
2. Borgmesterforvaltningen bemyndiges til i indeværende valgperiode at regulere antallet og fordelingen af valgtilforordnede på de enkelte afstemningssteder, herunder om nødvendigt at etablere skiftehold i forhold til det konkrete valg/den konkrete afstemning.
3. Borgmesterforvaltningen bemyndiges til i indeværende valgperiode at forestå dels den konkrete udpegning af de personer, der af byrådets partier indstilles til at være valgstyrere og valgstyrerformænd på de enkelte valgsteder, dels at foretage den konkrete udpegning af de vælgere i kommunen, der melder sig som valgtilforordnede via kommunens hjemmeside.
4. Diætsatser for valgstyrere, valgstyrerformænd og valgtilforordnede aflønnes i indeværende valgperiode fortsat til 4 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timers varighed (aktuelt i alt 1.820 kr.) for deltagelse på hele valgdagen i forbindelse med kommunal- og regionalvalg.
5. Diætsatser for valgstyrere, valgstyrerformænd og valgtilforordnede aflønnes i indeværende valgperiode fortsat til 3 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timers varighed (aktuelt i alt 1.365 kr.) for deltagelse på hele valgdagen i forbindelse med andre valg og afstemninger end kommunal- og regionalvalg.
6. Diætsatser for valgtilforordnede, der deltager i dele af valgdagen, aflønnes i indeværende valgperiode efter de almindelige diætsatser for møder af - /+ 4 timer varighed (aktuelt 455 kr./910 kr.).
7. Diætsatser for valgtilforordnedes deltagelse i forbindelse med brevstemmeafgivning i vælgerens eget hjem og på plejehjem mv. aflønnes i indeværende valgperiode efter de almindelige diætsatser for møder af - /+ 4 timer varighed (aktuelt 455 kr./910 kr.).

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

1. Valgstyrere og valgstyrerformænd

Borgmesterforvaltningen har til brug for afholdelse af valg i indeværende periode beregnet en fordeling af antal valgstyrere og valgstyrerformænd mellem byrådets partier.

Beregningen er i overensstemmelse med valglovene foretaget som et forholdstalsvalg efter d'Hondts metode på baggrund af det antal mandater byrådspartierne opnåede ved kommunalvalget den 18. november 2025.

Ifølge valglovene skal byrådet for hvert afstemningsområde vælge mindst 5 og højst 9 valgstyrere til at forestå afstemningen og optællingen på valgstedet. Valgstyrerne og valgstyrerformanden har således ansvaret for valgets afvikling på det enkelte valgsted, og de skal derfor være til stede på valgstedet fra afstemningens begyndelse til optællingen er afsluttet. Der kan derfor ikke etableres skiftehold for valgstyrere og valgstyrerformænd.

I Odense Kommune er der en mangeårig praksis for at udpege 5 valgstyrere til hvert af kommunens 30 valgsteder svarende til 150 valgstyrere. Der skal blandt valgstyrerne udpeges en valgstyrerformand for hvert valgsted. Fordelingen af valgstyrerformænd blandt byrådets partier sker tilsvarende i overensstemmelse med valglovene ved et forholdstalsvalg efter d'Hondts metode.

Fordelingen giver følgende resultat:

Oversigt over fordeling af valgstyrere og valgstyrerformænd pr. parti

Parti	Valgstyrere	Valgstyrerformænd	I alt
A. Socialdemokratiet	42	11	53
B. Radikale Venstre	8	2	10
C. Det Konservative Folkeparti	17	4	21
F. SF - Socialistisk Folkeparti	12	3	15
I. Liberal Alliance	8	2	10
O. Dansk Folkeparti	4	1	5
V. Venstre	21	5	26
Ø. Enhedslisten	8	2	10

Borgmesterforvaltningen indstiller, at fordelingen godkendes.

2. Valgtilforordnede

A. På valgdagen

Ifølge valglovene skal der vælges et passende antal tilforordnede til at hjælpe valgstyrerne og valgstyrerformændene med deres opgaver på det enkelte valgsted. I modsætning til valgstyrere og valgstyrerformænd er det ikke et krav, at de skal være til stede på valgstedet hele dagen. Der kan derfor om nødvendigt etableres skiftehold for valgtilforordnede. Dette har Odense Kommune dog endnu ikke rigtigt anvendt.

Idet flere partier fortsat har vanskeligt ved at besætte posterne som valgstyrere og valgstyrerformænd, indstiller Borgmesterforvaltningen i overensstemmelse med byrådets beslutning på mødet den 12. oktober 2022, at de valgtilforordnede fortsat i indeværende valgperiode udgøres af vælgere i kommunen, der melder sig via kommunens hjemmeside. Der opleves stadig en stor interesse fra vælgernes side for at blive valgtilforordnet.

I lighed med tidligere indstilles det endvidere, at Borgmesterforvaltningen bemyndiges til træffe beslutning om antallet af valgtilforordnede på de enkelte afstemningssteder, herunder om nødvendigt at etablere skiftehold i forhold til det konkrete valg/den konkrete afstemning. Der skal således bruges flere valgtilforordnede i forbindelse med afvikling af et kommunal- og regionalvalg, end der skal i forbindelse med afvikling af en folkeafstemning.

B. Til modtagelse af brevstemmer i vælgerens eget hjem og på plejehjem mv.

Ifølge valglovene skal der deltage to brevstemmemodtagere i forbindelse med brevstemmeafgivningen i vælgerens eget hjem og på plejehjem mv.

Brevstemmemodtagerne kan være valgtilforordnede eller kommunalt ansatte.

Der skal bruges ca. 35 hold med to brevstemmemodtagere på hvert hold til opgaven.

I Odense Kommune er der tradition for, at et hold udgøres af henholdsvis en valgtilforordnet udpeget af byrådets partier og en kommunalt ansat. Hvis byrådets partier ikke har mulighed for at udpege et tilstrækkeligt antal brevstemmemodtagere, bliver den/de valgtilforordnede erstattet af en kommunalt ansat.

Beregningen er i overensstemmelse med valglovene foretaget som et forholdstalsvalg efter d'Hondts metode på baggrund af det antal mandater byrådspartierne opnåede ved kommunalvalget den 18. november 2025.

Fordelingen giver følgende resultat:

Oversigt over fordeling af valgtilforordnede til brevstemmer pr. parti

Parti	Valgtilforordnede brevstemmer
A. Socialdemokratiet	13
B. Radikale Venstre	2
C. Det Konservative Folkeparti	5
F. SF - Socialistisk Folkeparti	4
I. Liberal Alliance	2
O. Dansk Folkeparti	1
V. Venstre	6
Ø. Enhedslisten	2

Borgmesterforvaltningen indstiller, at fordelingen godkendes.

3. Diæter

Ifølge valglovene ydes der diæter til valgstyrelser, valgstyrelserformænd og de almindelige valgtilforordnede for deres virksomhed i forbindelse med valget. Diæterne ydes efter reglerne i lov om kommunernes styrelse. Byrådet kan dog beslutte, at der ikke skal ydes diæter, eller at de diæter, der ydes, udgør et andet beløb, end hvad der følger af reglerne i lov om kommunernes styrelse.

Diæterne kan pr. dag dog højst udgøre det femdobbelte af det diætbeløb, som i henhold til reglerne i lov om kommunernes styrelse er fastsat for møder af højst 4 timers varighed. Denne diæt udgør aktuelt 455 kr.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at byrådet godkender følgende diætsatser, der svarer til det niveau, byrådet fastsatte for den seneste byrådsperiode:

- 4 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timers varighed (aktuelt i alt 1.820 kr.) for deltagelse på hele valgdagen i forbindelse med et kommunal- og regionalvalg.
- Diætsatser for valgtilforordnede, der indgår i et eventuelt skiftehold på valgdagen fastsættes til den til enhver tid gældende diætsats for møder over 4 timers varighed (aktuelt i alt 910 kr.)
- 3 x den til enhver tid gældende diætsats for møder af højst 4 timers varighed (aktuelt i alt 1.365 kr.) for deltagelse på valgdagen/afstemningsdagen i forbindelse med andre valg/afstemninger end kommunal- og regionalvalg.
- Diætsatser for deltagelse ved brevstemmeafgivning i vælgerens eget hjem, på plejehjem mv. fastsættes som hidtil efter de til enhver tid gældende diætsatser for møder af højst 4 timers varighed henholdsvis møder over 4 timers

varighed (aktuelt 455 kr./910 kr.).

Diætsatsen for møder af højst 4 timers varighed forhøjes med 5 kr. hvert år 1. april, mens diætsatsen for møder over 4 timers varighed med 10 kr.

Økonomi

Såfremt Borgmesterforvaltningens indstillinger godkendes, vil den samlede udgift til diæter på valgdagen i forbindelse med et kommunal- og regionalvalg udgøre godt 1,1 mio. kr. pr. valg.

Den samlede udgift til diæter på valgdagen ved øvrige valg/afstemninger vil udgøre ca. 750.000 kr. pr. valg.

Ovenstående tager udgangspunkt i, at antallet af tilforordnede vælgere inklusive valgstyrere og valgstyrerformænd i alt udgør ca. 530, hvilket er det antal, der gennemsnitligt bruges i forbindelse med valg. Som nævnt i sagsfremstillingen afhænger antallet imidlertid af, hvilken type af valg/afstemning der er tale om.

Ovenstående tager endvidere udgangspunkt i den aktuelle diætsats. Diætsatsen for møder af højst 4 timers varighed forhøjes med 5 kr. hvert år den 1. april, mens diætsatsen for møder over 4 timers varighed årligt forhøjes med 10 kr.

Udgiften afholdes inden for Borgmesterforvaltningens nuværende valgbudget, hvor der set over en årrække har været et mindreforbrug.

En forudsætning for finansieringen er således, at der, i de år, hvor der enten ikke er valg, eller hvor valgbudgettet ikke anvendes fuldt ud i forbindelse med afholdelse af et givent valg, overføres til næste års valgbudget.

De økonomiske konsekvenser håndteres inden for Økonomiudvalgets eksisterende ramme og påvirker derfor ikke kommunens kassebeholdning.

Punkt 8: Ændringer i udvalgsbesættelsen

00.22.02-A30-75-25

Sagsresumé

På det konstituerende møde den 10. december 2025 udpegede byrådet personer til diverse råd, nævn, bestyrelser mv.

Der udestår to udpegninger i den forbindelse.

Hegnssynet, tillige vurderingsmænd ved skader på mark og vej

Det fremgår af udpegningskriterierne, at ét af de tre udpegede medlemmer skal indstilles som formand, hvilket ikke er sket i forbindelse med det konstituerende møde. Valgruppen indstiller på den baggrund, at Jesper Pedersen Rønning udpeges som formand for Hegnssynet for indeværende periode.

Bestyrelsen for Odense Symfoniorkesters Instrumentfond

Det fremgår ligeledes af udpegningskriterierne, at byrådet skal udpege et medlem til bestyrelsen for Odense Symfoniorkesters Instrumentfond, og udpegningen var ikke medtaget ved det konstituerende møde. Valgruppen indstiller derfor Trine Birgitte Bøje Mortensen som medlem af bestyrelsen for Odense Symfoniorkesters Instrumentfond.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Borgmesterforvaltningen fremsender sagen til byrådet.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Der henvises til sagsresuméet.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 9: Lukket: Køb af ejendomme Odense N

82.00.00-000-146-25

Økonomiudvalgets indstilling godkendt.

Punkt 10: Lukket: Køb af ejendom i Odense SV

82.00.00-000-153-25

Godkendt.

Byrådsgruppe Ø undlader at stemme.